

(สำเนา)

เลขรับ ๒๕/๒๕๕๓ วันที่ ๑๓ ต.ค. ๒๕๕๓

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๓/๑๘๕๘๖

สำนักนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ....

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติในเรื่องนี้

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. .... ต่อสภาผู้แทนราษฎรเป็นเรื่องด่วน

จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาเป็นเรื่องด่วนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

(นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ)

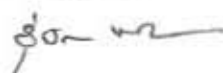
นายกรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๕๕๘

โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๘๑๕๑

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวรุ่งนภา ชันธิโชติ)

ผู้อำนวยการกลุ่มงานระเบียบวาระ

สำนักการประชุม

25/1

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

พ.ศ. ....

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

เหตุผล

เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ บัญญัติให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีสถานะเป็นองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญ โดยได้เปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและคณะกรรมการสรรหา และเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติหลายประการ รวมทั้งกำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นหน่วยงานที่เป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ สมควรปรับปรุงพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
พ.ศ. ....

.....
.....
.....

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน
แห่งชาติ

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและ
เสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๓ และมาตรา ๔๑ ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

.....
.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติคณะกรรมการ
สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ...."

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“สิทธิมนุษยชน” หมายความว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคล บรรดาที่ได้รับการรับรองหรือคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตามกฎหมายไทย หรือตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทย มีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตาม

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

“ผู้เสียหาย” หมายความว่า บุคคลหรือกลุ่มบุคคลซึ่งได้รับผลกระทบจากการ ละเมิดสิทธิมนุษยชน

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า เลขาธิการและข้าราชการในสังกัด สำนักงาน และเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖ ระเบียบและประกาศตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ประธานกรรมการ เป็นผู้ลงนามโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา แล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

มาตรา ๗ ให้มีคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติประกอบด้วยประธาน กรรมการคนหนึ่งและกรรมการอื่นอีกหกคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา จากผู้ซึ่งมีความรู้หรือประสบการณ์ด้านการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน เป็นที่ประจักษ์ โดยต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของหญิงและชายและผู้แทนจากองค์กร เอกชนด้านสิทธิมนุษยชนด้วย

มาตรา ๘ กรรมการต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปี
- (๓) ไม่เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

LIIRT

(๔) ไม่เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่น หรือผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมือง ภายในสองปีนับถึงวันได้รับการเสนอชื่อ

(๕) ไม่เป็นผู้วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๖) ไม่ติดยาเสพติดให้โทษ

(๗) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

(๘) ไม่เป็นผู้ที่ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล

(๙) ไม่เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุกตั้งแต่สองปีขึ้นไป โดยได้พ้นโทษมา ยังไม่ถึงห้าปีในวันได้รับการเสนอชื่อ เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท

(๑๐) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือจากหน่วยงานของเอกชน เพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือเพราะประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงหรือถือว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๑๑) ไม่เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

(๑๒) ไม่เป็นกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(๑๓) ไม่เคยถูกวุฒิสภามีมติให้ถอดถอนออกจากตำแหน่ง

(๑๔) ไม่เป็นผู้ที่มีประวัติการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างชัดเจน

มาตรา ๙ ผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการต้อง

(๑) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

(๒) ไม่เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือราชการส่วนท้องถิ่นหรือไม่เป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาของรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ

(๓) ไม่ดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไร หรือรายได้มาแบ่งปันกันหรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใด

(๔) ไม่ประกอบวิชาชีพอิสระอื่นใด

ในกรณีที่วุฒิสภาให้ความเห็นชอบผู้ซึ่งมีลักษณะตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) โดยได้รับความยินยอมของผู้นั้น ผู้ได้รับเลือกจะเริ่มปฏิบัติหน้าที่ได้ต่อเมื่อตนได้ลาออกจากการเป็นผู้มีลักษณะตาม (๑) (๒) หรือ (๓) หรือแสดงหลักฐานให้เป็นที่เชื่อได้ว่าตนได้เลิกประกอบวิชาชีพอิสระตาม (๔) แล้ว ซึ่งต้องกระทำภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นชอบ แต่ถ้าผู้นั้นมิได้ลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพอิสระภายในเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าผู้นั้นมิได้เคยได้รับความเห็นชอบให้เป็นกรรมการ และให้ดำเนินการสรรหาและเลือกกรรมการใหม่แทน

มาตรา ๑๐ การสรรหาและการเลือกกรรมการให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ให้มีคณะกรรมการสรรหาจำนวนเจ็ดคน ประกอบด้วย ประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด ประธานสภาผู้แทนราษฎร ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร บุคคลซึ่งที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาคัดเลือกจำนวนหนึ่งคน และบุคคลซึ่งที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดคัดเลือกจำนวนหนึ่งคนเป็นกรรมการสรรหา โดยมีเลขานุการวุฒิสภาเป็นเลขานุการคณะกรรมการสรรหา

บุคคลซึ่งที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาและที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดเลือกตามวรรคหนึ่ง ต้องมิใช่ผู้พิพากษาหรือตุลาการ และต้องไม่เป็นกรรมการสรรหาผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรตามรัฐธรรมนูญอื่นในขณะเดียวกัน

ให้กรรมการสรรหาตามวรรคหนึ่งเลือกกันเองให้กรรมการสรรหาผู้หนึ่งเป็นประธานกรรมการสรรหา

ให้คณะกรรมการสรรหาทำหน้าที่สรรหาและคัดเลือกผู้ซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่มีเหตุทำให้ต้องมีการเลือกผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว แล้วให้เสนอรายชื่อผู้ได้รับเลือก ซึ่งเป็นผู้เหมาะสมเป็นกรรมการตามมาตรา ๗ พร้อมความยินยอมของผู้นั้น รวมทั้งเอกสารหรือหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่าผู้ได้รับเลือกเป็นผู้ที่เหมาะสมกับการเป็นกรรมการ ตลอดจนมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามต่อประธานวุฒิสภา

มติในการคัดเลือกดังกล่าวต้องลงคะแนนโดยเปิดเผยและต้องมีคะแนนไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการสรรหาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ในกรณีที่ไม่มีการสรรหาในตำแหน่งใด หรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ถ้ากรรมการสรรหาที่เหลืออยู่มีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง ให้คณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการสรรหาที่เหลืออยู่

(๒) ให้ประธานวุฒิสภาเรียกประชุมวุฒิสภาเพื่อมีมติให้ความเห็นชอบผู้ได้รับการคัดเลือกตาม (๑) ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายชื่อ การลงมติให้ใช้วิธีลงคะแนนลับ ในกรณีที่วุฒิสภาให้ความเห็นชอบ ให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งต่อไป ในกรณีที่วุฒิสภาไม่เห็นชอบในรายชื่อใด ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้ส่งรายชื่อนั้นกลับไปยังคณะกรรมการสรรหาพร้อมด้วยเหตุผลเพื่อให้ดำเนินการสรรหาใหม่ หากคณะกรรมการสรรหาไม่เห็นด้วยกับวุฒิสภาและมีมติยืนยันตามมติเดิมด้วยคะแนนเสียงเอกฉันท์ ให้ส่งรายชื่อนั้นให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งต่อไป แต่ถ้ามติที่ยืนยันตามมติเดิมไม่เป็นเอกฉันท์ ให้เริ่มกระบวนการสรรหาใหม่ ซึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีเหตุให้ต้องดำเนินการดังกล่าว

ให้ผู้ซึ่งวุฒิสภาให้ความเห็นชอบ หรือผู้ที่คณะกรรมการสรรหามีมติยืนยันตามมติเดิมด้วยคะแนนเสียงเอกฉันท์ตาม (๒) ประชุมและเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการ แล้วแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภาทราบ

มาตรา ๑๑ ให้กรรมการเป็นผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

LI RT

มาตรา ๑๒ กรรมการมีวาระการดำรงตำแหน่งหกปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่จะเข้ารับหน้าที่

ก่อนสิ้นสุดวาระของกรรมการชุดเดิมไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันและไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ให้ดำเนินการสรรหาและเลือกกรรมการชุดใหม่

มาตรา ๑๓ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) มีอายุครบเจ็ดสิบปี
- (๔) ชาติคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘
- (๕) กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๘
- (๖) วุฒิสภามีมติให้ถอดถอนออกจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๔
- (๗) วุฒิสภามีมติให้ถอดถอนออกจากตำแหน่งตามกฎหมายประกอบ

รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

เมื่อมีการผิดตามวรรคหนึ่ง ให้กรรมการเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ โดยให้ถือว่าคณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่

ให้ดำเนินการสรรหาและแต่งตั้งกรรมการตามมาตรา ๑๐ แทนกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่มิเหตุดังกล่าว และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเพียงเท่าวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา ๑๔ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา มีสิทธิร้องขอต่อประธานวุฒิสภา เพื่อให้วุฒิสภามีมติให้ถอดถอนกรรมการออกจากตำแหน่ง เพราะเหตุอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

- (๑) ปฏิบัติหน้าที่โดยไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมของชาติและประชาชนหรือไม่เป็นธรรม
- (๒) มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือบกพร่องทางศีลธรรมจรรยาที่อาจมีผลกระทบหรือก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อการดำรงตำแหน่งหน้าที่ หรือต่อการส่งเสริมหรือคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
- (๓) มีส่วนได้เสียในกิจการหรือธุรกิจใด ๆ ที่อาจมีผลกระทบโดยตรง หรือก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อการดำรงตำแหน่งหน้าที่หรือต่อการส่งเสริมหรือคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
- (๔) มีพฤติการณ์ในการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือบกพร่องต่อหน้าที่

อย่างร้ายแรง

มติของวุฒิสภาตามวรรคหนึ่งต้องได้คะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในห้า
ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา

มาตรา ๑๕ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุม
ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการที่มีอยู่ จึงเป็นองค์ประชุม

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุม
หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธาน
ในที่ประชุม

ในการวินิจฉัยชี้ขาดให้ถือเสียงข้างมาก ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธาน
ในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ในการประชุมถ้ามีการพิจารณาเรื่องที่กรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสีย
กรรมการผู้นั้นไม่มีสิทธิเข้าประชุม

มาตรา ๑๖ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ส่งเสริมการเคารพและการปฏิบัติตามหลักสิทธิมนุษยชน

(๒) ตรวจสอบและรายงานการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิด
สิทธิมนุษยชนหรือไม่เป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทย
เป็นภาคี และเสนอมาตรการการแก้ไขที่เหมาะสมต่อบุคคลหรือหน่วยงานที่กระทำหรือละเลย
การกระทำดังกล่าวเพื่อดำเนินการ ในกรณีที่ปรากฏว่าไม่มีการดำเนินการตามที่เสนอ ให้รายงาน
ต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

(๓) เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ ในกรณี que เห็นชอบ
ตามที่มีผู้ร้องเรียนว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดกระทบต่อสิทธิมนุษยชนและมีปัญหาเกี่ยวกับ
ความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา
ของศาลรัฐธรรมนูญ

(๔) เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลปกครอง ในกรณี que เห็นชอบตามที่มี
ผู้ร้องเรียนว่า กฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใดในทางปกครองกระทบต่อสิทธิมนุษยชนและ
มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติจัดตั้ง
ศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

(๕) พิจารณาต่อศาลยุติธรรมแทนผู้เสียหายเมื่อได้รับการร้องขอจากผู้เสียหาย
และเป็นกรณีที่เห็นสมควรเพื่อแก้ไขปัญหาละเมิดสิทธิมนุษยชนเป็นส่วนรวม

(๖) เสนอแนะนโยบายและข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือ
ข้อบังคับ ต่อรัฐสภา หรือคณะรัฐมนตรีเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

(๗) ส่งเสริม สนับสนุน และให้ความร่วมมือแก่บุคคล องค์กรภาครัฐ และภาคเอกชน ในการศึกษา การวิจัย และการเผยแพร่ความรู้และการพัฒนา ความเข้มแข็งด้านสิทธิมนุษยชน

(๘) ส่งเสริมความร่วมมือและการประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชนและองค์การระหว่างประเทศในด้านสิทธิมนุษยชน

(๙) จัดทำรายงานประจำปีเพื่อประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชน ภายในประเทศและรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีเสนอต่อรัฐสภา และคณะรัฐมนตรี และเปิดเผยต่อสาธารณชน

(๑๐) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการเข้าเป็นภาคีสันธิสัญญา เกี่ยวกับการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

(๑๑) แต่งตั้งคณะกรรมการและพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติงานตามที่ คณะกรรมการมอบหมาย

(๑๒) ออกระเบียบว่าด้วยการกำหนดเบี้ยประชุม หรือค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปปฏิบัติงานของคณะกรรมการ พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ช่วยปฏิบัติงานที่คณะกรรมการแต่งตั้ง

(๑๓) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น ในกรณีจำเป็นคณะกรรมการจะแต่งตั้งบุคคลใดให้เป็นผู้ช่วยปฏิบัติงาน เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ก็ได้

มาตรา ๑๗ ในการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ กรรมการต้องปฏิบัติหน้าที่ ของตนอย่างอิสระและเป็นธรรม และต้องยึดถือผลประโยชน์ส่วนรวมของชาติและประชาชน เป็นสำคัญ

มาตรา ๑๘ ให้ประธานกรรมการและกรรมการเป็นผู้ปฏิบัติงานประจำ เต็มเวลา โดยได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง ประโยชน์ตอบแทนอื่น และค่าใช้จ่าย ในการเดินทางไปปฏิบัติงาน รวมตลอดทั้งบำเหน็จตอบแทนเมื่อพ้นจากตำแหน่ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และอัตราที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

หมวด ๒

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

LIRT

มาตรา ๑๙ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็นส่วนราชการ ที่เป็นหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญและมีฐานะเป็นนิติบุคคล อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ คณะกรรมการ

มาตรา ๒๐ สำนักงานมีหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ และให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) รับคำร้องเรียนที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนและดำเนินการสืบสวนและ สอบสวนเสนอต่อคณะกรรมการ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด
- (๒) ประสานงานและติดตามผลการดำเนินการตามที่คณะกรรมการ มอบหมาย
- (๓) ศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำข้อเสนอแนะด้านนโยบาย และการปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน เสนอต่อคณะกรรมการ
- (๔) ดำเนินการและสนับสนุนให้มีการศึกษา การวิจัย และเผยแพร่ความรู้ เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน
- (๕) ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการให้เป็นไปตามพันธกรณีระหว่าง ประเทศเสนอต่อคณะกรรมการ
- (๖) ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานด้านเครือข่ายเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน ทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ
- (๗) ปฏิบัติการอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดหรือที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๒๑ ข้าราชการสำนักงาน ได้แก่ ผู้ซึ่งได้รับบรรจุและแต่งตั้งให้เป็น ข้าราชการตามพระราชบัญญัตินี้

ให้ข้าราชการสำนักงานเป็นข้าราชการตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จ บำนาญข้าราชการ

ข้าราชการสำนักงานมีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญและสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นเช่นเดียวกับข้าราชการพลเรือน

มาตรา ๒๒ ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกระเบียบและประกาศเกี่ยวกับการ บริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน การคลัง การพัสดุ และการดำเนินการอื่นของสำนักงาน โดยให้รวมถึงเรื่องดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) การแบ่งส่วนราชการภายในของสำนักงานและขอบเขตอำนาจหน้าที่ ของส่วนราชการดังกล่าว
- (๒) การกำหนดคุณสมบัติ การคัดเลือก การบรรจุ การแต่งตั้ง การทดลอง ปฏิบัติหน้าที่ราชการ การย้าย การเลื่อนตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การเลื่อนเงินเดือน คำขอแทนพิเศษ การออกจากราชการ การสั่งพักราชการ การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน วินัย การสอบสวนและการลงโทษทางวินัย การร้องทุกข์และการอุทธรณ์การลงโทษสำหรับ ข้าราชการสำนักงาน

(๓) การรักษาราชการแทนและการปฏิบัติราชการแทนในตำแหน่งของข้าราชการสำนักงาน

(๔) การกำหนดวันเวลาทำงาน วันหยุดราชการตามประเพณี วันหยุดราชการประจำปี และการลาหยุดราชการของข้าราชการสำนักงาน

(๕) การกำหนดเครื่องแบบและการแต่งเครื่องแบบของข้าราชการสำนักงาน

(๖) การจ้างและการแต่งตั้งบุคคลเพื่อเป็นที่ปรึกษา หรือผู้เชี่ยวชาญ รวมทั้งเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการประจำกรมการ และกำหนดเงินเดือนและค่าตอบแทนอื่น

(๗) การจัดให้มีสวัสดิการและการสงเคราะห์อื่น เงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษ เงินเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราว และเงินค่าตอบแทนพิเศษหรือเงินรางวัลอื่นแก่ข้าราชการและลูกจ้างสำนักงาน

(๘) การรักษาทะเบียนประวัติและควบคุมการเกษียณอายุของข้าราชการสำนักงาน

(๙) การกำหนดวิธีการและเงื่อนไขในการจ้างลูกจ้างสำนักงาน รวมทั้งการกำหนดเครื่องแบบและการแต่งเครื่องแบบ การกำหนดวันเวลาทำงาน วันหยุดราชการตามประเพณี วันหยุดราชการประจำปี และการลาหยุดราชการของลูกจ้างสำนักงาน

มาตรา ๒๓ ให้มีเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติคนหนึ่ง รับผิดชอบการปฏิบัติงานของสำนักงาน ขึ้นตรงต่อประธานกรรมการ และเป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการและลูกจ้างสำนักงาน โดยให้มีรองเลขาธิการเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติงาน

เลขาธิการต้องเป็นข้าราชการสำนักงาน

ในกิจการของสำนักงานที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้เลขาธิการเป็นผู้แทนของสำนักงาน เพื่อการนี้เลขาธิการจะมอบอำนาจให้บุคคลใดปฏิบัติราชการเฉพาะอย่างแทนก็ได้ ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๔ การบรรจุบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการสำนักงาน และการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ให้ผู้มีอำนาจดังต่อไปนี้เป็นผู้สั่งบรรจุและแต่งตั้ง

(๑) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการ รองเลขาธิการ และตำแหน่งอื่นที่เทียบเท่า ให้ประธานกรรมการโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ เป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุ และนำเสนอนายกรัฐมนตรีเพื่อนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป

(๒) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่นนอกจาก (๑) ให้เลขาธิการ เป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง

มาตรา ๒๕ เลขาธิการมีวาระการดำรงตำแหน่งสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันมิได้

นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ เลขาธิการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) พ้นจากราชการ

(๒) ลาออกจากตำแหน่งโดยยื่นหนังสือลาออกต่อประธานกรรมการ

LIRT

(๓) คณะกรรมการมีมติให้พ้นจากตำแหน่งเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ

มติของคณะกรรมการตาม (๓) ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสาม ของจำนวนกรรมการที่มีอยู่

มาตรา ๒๖ ให้คณะกรรมการเป็นองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของสำนักงาน และมีอำนาจกำหนดตำแหน่ง การให้ได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการ สำนักงานโดยเทียบเคียงกับการกำหนดตำแหน่งตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยระเบียบ ข้าราชการพลเรือน

ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการในฐานะองค์กรกลางบริหารงานบุคคล คำว่า "ก.พ." ให้หมายถึง คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และคำว่า "ส่วนราชการ" ให้หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการอาจแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ด้าน การบริหารงานบุคคลร่วมเป็นกรรมการ เพื่อทำหน้าที่ในฐานะองค์กรกลางบริหารงานบุคคลก็ได้

ในการบริหารงานบุคคลของสำนักงาน คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการเพื่อทำหน้าที่เป็นคณะอนุกรรมการข้าราชการสำนักงานก็ได้ โดยมีองค์ประกอบ และอำนาจหน้าที่ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ให้คณะอนุกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งทำหน้าที่เช่นเดียวกับคณะอนุกรรมการ สามัญประจำกระทรวงตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการในฐานะองค์กรกลางบริหารงานบุคคล และคณะอนุกรรมการที่ได้รับแต่งตั้ง ให้มีสิทธิได้รับค่าเบี้ยประชุมเช่นเดียวกับ ก.พ. หรือ อ.ก.พ. แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๗ ให้คณะกรรมการมีอำนาจในการกำหนดอัตราเงินเดือนและ เงินประจำตำแหน่งของข้าราชการสำนักงาน โดยให้มีการจัดทำบัญชีเงินเดือนและเงินประจำ ตำแหน่งของข้าราชการสำนักงานโดยเทียบเคียงกับบัญชีเงินเดือนและบัญชีอัตราเงินประจำ ตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนสามัญตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

บัญชีเงินเดือนตามวรรคหนึ่ง เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้ และสามารถนำมาคำนวณบำเหน็จบำนาญตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญ ข้าราชการได้

การจ่ายเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งให้แก่ข้าราชการสำนักงาน ให้เป็นไป ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

มาตรา ๒๘ การโอนข้าราชการตามกฎหมายอื่นมาบรรจุเป็นข้าราชการ สำนักงานอาจกระทำได้ถ้าเจ้าตัวสมัครใจ โดยผู้มีอำนาจสั่งบรรจุทำความตกลงกับเจ้าสังกัดแล้ว เสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาอนุมัติ ทั้งนี้ จะแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทใด สายงานใด ระดับใด และได้รับเงินเดือนเท่าใด ให้คณะกรรมการเป็นผู้พิจารณากำหนด

แต่เงินเดือนที่จะได้รับจะต้องไม่สูงกว่าข้าราชการสำนักงานที่มีคุณวุฒิ ความสามารถ และความชำนาญงานในระดับเดียวกัน

เพื่อประโยชน์ในการนับเวลาราชการ ให้ถือเวลาราชการหรือเวลาทำงานของผู้ซึ่งโอนมาตามวรรคหนึ่งในขณะที่เป็นข้าราชการนั้น เป็นเวลาราชการของข้าราชการสำนักงานตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

การโอนข้าราชการการเมืองและข้าราชการที่อยู่ในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการมาเป็นข้าราชการสำนักงานตามพระราชบัญญัตินี้จะกระทำมิได้

มาตรา ๒๙ ให้สำนักงานโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ เสนอบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อจัดสรรเป็นเงินอุดหนุนให้เพียงพอกับการบริหารโดยอิสระของคณะกรรมการ ไว้ในร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่สำนักงานเห็นว่างบประมาณรายจ่ายที่ได้รับการจัดสรรให้ไม่เพียงพอให้สำนักงานโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ เสนอคำขอแปรญัตติต่อคณะกรรมการพิจารณางบประมาณของสภาผู้แทนราษฎรได้โดยตรง

มาตรา ๓๐ เมื่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ทำการตรวจสอบรับรองบัญชีและการเงินทุกประเภทของคณะกรรมการและสำนักงานแล้ว ให้เสนอผลการตรวจสอบต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรี โดยไม่ชักช้า

หมวด ๓

การตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน

มาตรา ๓๑ ในกรณีที่มีการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน ให้คณะกรรมการมีอำนาจตรวจสอบและเสนอมาตรการการแก้ไขตามพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นเรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาล คณะกรรมการจะดำเนินการตรวจสอบเรื่องนั้นในประเด็นเดียวกันมิได้ เว้นแต่เป็นการตรวจสอบเพื่อเสนอแนะนโยบายและการปรับปรุงกฎหมาย และกฎต่อรัฐสภาหรือคณะรัฐมนตรีเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนเป็นส่วนรวม

มาตรา ๓๒ บุคคลใดถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือพบเห็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน มีสิทธิร้องเรียนโดยทำคำร้องเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการได้ โดยคำร้องดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อและที่อยู่ของผู้ร้อง

LIART

(๒) ข้อเท็จจริงและพฤติการณ์อันเป็นเหตุแห่งการกระทำหรือการละเลย การกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

(๓) ลายมือชื่อของผู้ร้อง

คำร้องให้ยื่น ณ สำนักงาน หรือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ หรือจะยื่นต่อกรรมการคนใดคนหนึ่ง หรือองค์การเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนเพื่อส่งต่อไปยัง สำนักงาน หรือด้วยวิธีการอื่นใดตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

เมื่อได้รับคำร้องแล้ว ให้สำนักงานแจ้งผู้ร้องโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ต้องไม่เกิน สามวันทำการนับแต่วันที่ได้รับคำร้อง

มาตรา ๓๓ การร้องเรียนโดยวิธีอื่นนอกจากวิธีตามมาตรา ๓๒ ให้กระทำได้ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๔ ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นสมควรให้มีการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนในเรื่องใด หรือในกรณีที่คณะกรรมการได้รับคำร้องว่ามีการละเมิดสิทธิมนุษยชน และเมื่อสอบสวนหรือสืบสวนเบื้องต้นแล้วเห็นว่ากรณีมีมูลและอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ให้คณะกรรมการแจ้งให้บุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องชี้แจงข้อเท็จจริง ในกรณีเช่นนั้นบุคคลหรือหน่วยงานดังกล่าวต้องชี้แจงเป็นหนังสือภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการจะมอบหมายให้สำนักงาน ดำเนินการแทนก็ได้

ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าเรื่องที่มีผู้ร้องเรียนนั้นไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหรือไม่ควรรับไว้พิจารณา ให้แจ้งผู้ร้องทราบโดยไม่ชักช้า และเพื่อประโยชน์แก่การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนจะส่งเรื่องต่อไปให้บุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการนั้น ดำเนินการแก้ไขตามที่เห็นสมควรต่อไปก็ได้

ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าเรื่องที่รับมาอยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์กรอื่น คณะกรรมการอาจส่งเรื่องให้องค์กรนั้นพิจารณาได้ไม่ว่าเรื่องดังกล่าวจะอยู่ระหว่างการดำเนินการของคณะกรรมการในชั้นตอนใด

ในการส่งเรื่องให้องค์กรอื่นพิจารณา ให้คณะกรรมการแจ้งให้ผู้ร้องทราบโดยไม่ชักช้าด้วย

มาตรา ๓๕ เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการชี้แจงข้อเท็จจริงตามมาตรา ๓๔ แล้ว ให้คณะกรรมการดำเนินการพิจารณาตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน โดยต้องให้โอกาสผู้ร้องหรือผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงรายละเอียด และเสนอพยานหลักฐานตามสมควรเพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำที่มีการอ้างว่าเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

ในการพิจารณาตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามวรรคหนึ่ง ถ้าคณะกรรมการเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการ บุคคลนั้นมิได้มีสิทธินำพยานหลักฐาน หรือที่ปรึกษาของตนมาด้วยได้ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ในการพิจารณาตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการอาจมอบหมายให้คณะอนุกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่สืบสวนและสอบสวนข้อเท็จจริงรับฟังคำชี้แจงและพยานหลักฐาน และจัดทำรายงานเสนอคณะกรรมการตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๖ ในระหว่างการตรวจสอบของคณะกรรมการตามมาตรา ๓๕ ถ้าผู้เสียหายจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนและผู้กระทำการอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนตกลงกันได้ ไม่ว่าเพราะเหตุจากการไกล่เกลี่ยของคณะกรรมการหรือไม่ก็ตาม และคณะกรรมการเห็นว่าข้อตกลงนั้นไม่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน คณะกรรมการจะยุติเรื่องก็ได้

มาตรา ๓๗ ภายใต้บังคับมาตรา ๓๖ เมื่อคณะกรรมการได้ดำเนินการตรวจสอบเสร็จสิ้นแล้ว หากคณะกรรมการเห็นว่ามีการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน ให้คณะกรรมการจัดทำรายงานผลการตรวจสอบซึ่งต้องระบุรายละเอียดข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับพฤติการณ์แห่งการละเมิดสิทธิมนุษยชนพร้อมด้วยพยานหลักฐานตามสมควร สาเหตุแห่งการละเมิดสิทธิมนุษยชนพร้อมทั้งมาตรการการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน ซึ่งต้องกำหนดให้ชัดเจนว่าบุคคลหรือหน่วยงานใดมีหน้าที่ต้องปฏิบัติในเรื่องใดและด้วยวิธีการอย่างไร และโดยอาศัยอำนาจตามบทกฎหมายใด หรือสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทกฎหมายใด รวมทั้งระยะเวลาในการดำเนินการตามมาตรการดังกล่าว

ในการกำหนดมาตรการการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการอาจกำหนดให้บุคคลหรือหน่วยงานดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ด้วยวิธีใดที่เห็นเหมาะสม เพื่อป้องกันมิให้มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนในลักษณะเดียวกันอีกได้

ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าการกระทำหรือการละเลยการกระทำดังกล่าวไม่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน แต่มีการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมซึ่งสมควรแก่การแก้ไขเยียวยาความเสียหายให้กับผู้ถูกระทำเช่นนั้น คณะกรรมการอาจกำหนดแนวทางการแก้ไขเพื่อแจ้งให้บุคคลหรือหน่วยงานดำเนินการตามความเหมาะสมภายใต้อำนาจหน้าที่ของบุคคลหรือหน่วยงานนั้นได้

ให้คณะกรรมการแจ้งรายงานผลการตรวจสอบตามวรรคหนึ่งไปยังบุคคลหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่ต้องดำเนินการตามรายงานผลการตรวจสอบดังกล่าวโดยเร็ว และในกรณีที่เรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องที่มีการยื่นคำร้องให้แจ้งไปยังผู้ร้องทราบด้วย

มาตรา ๓๘ เมื่อบุคคลหรือหน่วยงานได้รับแจ้งรายงานผลการตรวจสอบตามมาตรา ๓๗ แล้ว ให้ดำเนินการตามมาตรการการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด และแจ้งผลการดำเนินการให้คณะกรรมการทราบ ในกรณีที่ไมอาจดำเนินการได้ไม่ว่าด้วยเหตุใดต้องแจ้งให้คณะกรรมการทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ครบระยะเวลาดังกล่าว

มาตรา ๓๙ เมื่อพ้นระยะเวลาตามมาตรา ๓๘ แล้ว ถ้าบุคคลหรือหน่วยงาน มิได้ดำเนินการตามมาตรการการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือดำเนินการแล้ว แต่ยังไม่แล้วเสร็จโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรให้คณะกรรมการรายงานต่อนายกรัฐมนตรี หรือใน กรณีที่เป็นองค์การอิสระหรือหน่วยงานอิสระให้รายงานต่อผู้มีอำนาจควบคุมดูแลองค์กรหรือ หน่วยงานนั้น และให้นายกรัฐมนตรีหรือผู้มีอำนาจควบคุมดูแลองค์กรหรือหน่วยงานนั้น แล้วแต่กรณี สั่งการให้มีการดำเนินการตามมาตรการการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงาน

มาตรา ๔๐ ในกรณีที่ปรากฏว่าไม่มีการดำเนินการหรือสั่งการให้ดำเนินการ ตามมาตรการการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามมาตรา ๓๘ ให้คณะกรรมการ รายงานต่อรัฐสภาเพื่อดำเนินการต่อไป รายงานดังกล่าวคณะกรรมการจะเผยแพร่ต่อ สาธารณชนก็ได้

มาตรา ๔๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ให้คณะกรรมการมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) สั่งให้หน่วยงานของรัฐชี้แจงข้อเท็จจริงหรือให้ความเห็นเกี่ยวกับการ ปฏิบัติราชการ หรืองานใด ๆ หรือส่งวัตถุ เอกสารหรือพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง หรือส่งผู้แทนมาชี้แจงหรือให้ถ้อยคำเพื่อประกอบการพิจารณา

(๒) มีหนังสือเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งวัตถุ เอกสาร หรือพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๓) เข้าไปในเคหสถานหรือสถานที่ใด ๆ เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงหรือรวบรวม พยานหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ เมื่อมีหมายค้นของศาล

(๔) วางระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์การจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายในการ เดินทางของพยานบุคคลและการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่คณะกรรมการแต่งตั้ง เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ในการดำเนินการตาม (๑) (๒) หรือ (๓) คณะกรรมการอาจมอบหมาย ให้กรรมการ อนุกรรมการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ดำเนินการแทนคณะกรรมการได้

ในการดำเนินการตาม (๓) ให้ดำเนินการต่อหน้าผู้ครอบครองหรือดูแลสถานที่ หรือผู้ซึ่งเกี่ยวข้อง หรือถ้าหากบุคคลดังกล่าวไม่ได้ ก็ให้ดำเนินการต่อหน้าบุคคลอื่นอย่างน้อย สองคนซึ่งได้ชอ์รงมาเป็นพยาน ในการนี้ ให้ผู้ครอบครองหรือดูแลสถานที่ หรือผู้ซึ่งเกี่ยวข้อง ให้ความร่วมมือ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการ อนุกรรมการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งได้รับมอบหมายเป็นไปโดยสะดวก

มาตรา ๔๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการ อนุกรรมการ และพนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

LIRT

มาตรา ๔๓ ห้ามมิให้กรรมการ อนุกรรมการ และพนักงานเจ้าหน้าที่เปิดเผยข้อเท็จจริงที่รู้หรือได้มาเนื่องจากการปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยรายงานผลการตรวจสอบตามมติของคณะกรรมการ หรือเป็นการเปิดเผยในการดำเนินคดีในศาล

หมวด ๔
การเสนอเรื่องและการฟ้องคดีต่อศาล

มาตรา ๔๔ เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเห็นชอบตามที่มีผู้ร้องเรียนว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดกระทบต่อสิทธิมนุษยชนและมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญให้คณะกรรมการเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย

มาตรา ๔๕ เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเห็นชอบตามที่มีผู้ร้องเรียนว่า กฎคำสั่ง หรือการกระทำอื่นใดในทางปกครอง กระทบต่อสิทธิมนุษยชนและมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ให้คณะกรรมการเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลปกครองตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง โดยให้ถือว่าคณะกรรมการเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

มาตรา ๔๖ เมื่อได้รับการร้องขอจากผู้เสียหายและคณะกรรมการเห็นเป็นการสมควรเพื่อแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนเป็นส่วนรวม คณะกรรมการจะมีมติให้สำนักงานฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรมแทนผู้เสียหายก็ได้ ในกรณีเช่นนั้นให้สำนักงานมีอำนาจฟ้องคดีแทนผู้เสียหายได้

มาตรา ๔๗ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการร้องเรียนตามมาตรา ๔๔ และมาตรา ๔๕ และการร้องขอและการฟ้องคดีแทนตามมาตรา ๔๖ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๔๘ ในกรณีที่คณะกรรมการเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๔๔ หรือศาลปกครองตามมาตรา ๔๕ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางนิติศาสตร์ เพื่อให้มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินคดีในศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครอง แล้วแต่กรณี หรือจะมอบหมายให้พนักงานอัยการดำเนินการแทนก็ได้

มาตรา ๔๙ ในกรณีที่สำนักงานฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรมแทนผู้เสียหายตาม
มาตรา ๔๖ สำนักงานจะแต่งตั้งให้พนักงานอัยการหรือทนายความเป็นผู้ดำเนินคดีแทนก็ได้

ในการดำเนินคดีแทนผู้เสียหายในศาล ให้สำนักงานมีอำนาจฟ้องเรียก
ทรัพย์สินหรือค่าเสียหายให้แก่ผู้เสียหายได้ โดยให้ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมทั้งปวง
เว้นแต่ค่าธรรมเนียมที่ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้สำนักงานต้องรับผิดชอบ
แทนคู่ความอีกฝ่ายหนึ่ง

หมวด ๕ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๕๐ ผู้ใดไม่มาให้ถ้อยคำ หรือไม่ส่งวัตถุ เอกสารหรือพยานหลักฐาน
ตามหนังสือเรียกตามมาตรา ๔๑ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกิน
หนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๑ ผู้ใดขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๔๑ (๓) ต้องระวาง
โทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน
หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๕๓ ให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติซึ่งดำรงตำแหน่ง
อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตาม
พระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๔ ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ ข้าราชการ พนักงาน
ราชการ ลูกจ้าง และเงินงบประมาณ ของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตาม
พระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ ไปเป็นของสำนักงาน
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๕ ให้เลขานุการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติซึ่งดำรงตำแหน่ง
อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นเลขานุการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๖ บรรดาพระราชกฤษฎีกา ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และคำสั่ง
ที่ออกตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่ใช้บังคับอยู่
ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับ
พระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีพระราชกฤษฎีกา ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่ง
ตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๕๗ บรรดาการดำเนินการใด ๆ ที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
คณะอนุกรรมการ และพนักงานเจ้าหน้าที่ได้กระทำไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติ
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ
ให้เป็นอันใช้ได้

การใดที่อยู่ระหว่างดำเนินการหรือเคยดำเนินการได้ตามพระราชบัญญัติ
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และมีได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้
หรือมีกรณีที่ไม่อาจดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ การดำเนินการต่อไปในเรื่องนั้น
จะสมควรดำเนินการประการใด ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
กำหนด

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

บันทึกวิเคราะห์สรุป

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ....

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. .... ต่อสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติฯ ตามมาตรา ๑๔๒ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

เนื่องด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หมวด ๑๑ ส่วนที่ ๒ บัญญัติให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีสถานะเป็นองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญ ประกอบกับมาตรา ๒๕๖ และมาตรา ๒๕๗ ได้เปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและคณะกรรมการสรรหากรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติหลายประการ รวมทั้งกำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นหน่วยงานอิสระ จึงจำเป็นต้องปรับปรุงพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าว

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

๒.๑ ยกเลิกพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒

๒.๒ ให้มีคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติประกอบด้วยประธานกรรมการคนหนึ่งและกรรมการอื่นอีกหกคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภามีอำนาจหน้าที่สรุปได้ดังต่อไปนี้

(๑) ส่งเสริมการเคารพและการปฏิบัติตามหลักสิทธิมนุษยชน ตรวจสอบและรายงานการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนและเสนอมาตรการการแก้ไขที่เหมาะสมต่อบุคคลหรือหน่วยงานที่กระทำหรือละเลยการกระทำดังกล่าวเพื่อดำเนินการ

(๒) เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญและศาลปกครอง ในกรณี que เห็นชอบตามที่ผู้ร้องเรียนว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดหรือกฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใดในทางปกครองกระทบต่อสิทธิมนุษยชนและมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย โดยมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่หรือจะมอบหมายให้พนักงานอัยการดำเนินการแทนได้

(๓) พิจารณาต่อศาลยุติธรรมแทนผู้เสียหายเมื่อได้รับคำร้องจากผู้เสียหาย และเป็นกรณี que เห็นสมควรเพื่อแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนเป็นสาธารณะ

(๔) มีอำนาจหน้าที่ในการเสนอแนะนโยบายและข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ต่อรัฐสภา หรือคณะรัฐมนตรีเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

๒.๓ กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีฐานะเป็นส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญและมีฐานะเป็นนิติบุคคล อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มีหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการฯ โดยกำหนดให้การบริหารงานของสำนักงานฯ มีลักษณะเหมือนส่วนราชการทั่วไป แต่สามารถกำหนดการบริหารงานในบางเรื่องได้เอง เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานมากขึ้น เช่น การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป การบริหารจัดการงบประมาณ การเงิน และการพัสดุ

๒.๔ กำหนดให้บุคคลที่ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือพบเห็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนมีสิทธิร้องเรียนโดยทำคำร้องเป็นหนังสือหรือร้องเรียนโดยวิธีอื่นได้ และกำหนดขั้นตอนการทำงานร่วมกันระหว่างคณะกรรมการฯ และสำนักงานฯ โดยให้คณะกรรมการฯ สามารถมอบหมายให้สำนักงานฯ เป็นผู้ดำเนินการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนแทนได้ เพื่อให้การพิจารณาของคณะกรรมการฯ เป็นไปอย่างรวดเร็วและเพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในสำนักงานฯ นอกจากนี้ ได้กำหนดให้ในกรณีที่คณะกรรมการฯ พ้องคดีแทนผู้เสียหายหรือสั่งให้สำนักงานฯ พ้องคดีแทนผู้เสียหาย คณะกรรมการฯ และสำนักงานฯ มีอำนาจฟ้องเรียกทรัพย์สินหรือค่าเสียหายให้แก่ผู้เสียหายได้ โดยให้ได้รับยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมทั้งปวง เว้นแต่ค่าฤชาธรรมเนียมที่ศาลมีคำสั่งหรือ คำพิพากษาอันถึงที่สุดให้คณะกรรมการฯ หรือสำนักงานฯ ต้องรับผิดชอบคู่ความอีกฝ่ายหนึ่ง และคณะกรรมการฯ หรือสำนักงานฯ จะแต่งตั้งให้พนักงานอัยการหรือทนายความเป็นผู้ดำเนินคดีแทนก็ได้

๒.๕ กำหนดโทษสำหรับผู้ที่ไม่มาให้ถ้อยคำ หรือไม่ส่งวัตถุ เอกสารหรือพยานหลักฐานตามหนังสือเรียกของคณะกรรมการฯ และผู้ที่ขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการฯ รวมทั้งโทษสำหรับกรรมการ อนุกรรมการ และพนักงานเจ้าหน้าที่เปิดเผยข้อเท็จจริงที่รู้หรือได้มาเนื่องจากการปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยรายงานผลการตรวจสอบตามมติของคณะกรรมการฯ หรือเป็นการเปิดเผยในการดำเนินคดีในศาล

๒.๖ ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ ข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้าง และเงินงบประมาณ ของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ ไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้

๒.๗ ให้ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

LIART